

מסורת הש"ס

(א) מוסף פ"א דמעילה
(ב) פ"א גמ' (ג) פ"א
נכסו.

נוסחת הריב"ן

אם תחייב חטאת ועולה
הן כגון מנורה שהיה חטאת
בהמה ועולה בהמה אם רצה
להוסיף עליהן ולהביא מן
חטאת יצא הק"ד: [ב] כתיב
מכוב כחן הד"ה פ"א שמתוב
לקמן אחר חובות ילכו לים
המלח: [ג] עולת נדבה:
[ד] ועולה כתיב על משע
לחם: (ה) (שמה) לילת כתיב:
[ו] מחייבת: [ז] והיו:
[ח] ה"ד סמוך לדמיון ילכו
לנדבה כגון שהפריש מעות
סמס ד"ל חטאת: [ט] אלא
דלמ:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה שהפריש
וכי' ובה"ב בהן חטאת:
(ב) ד"ה ולאפוקי ואמר
מורה כפי ענינו
כמפורש דמי והיינו
למפוקי מהאי תנא:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה הא דאמר
וכי' שהרי יכול להביא
בבולן עולה. תיך למחוק
המיוחס שם ילכו לנדבה
בבולן עולה דהמח' ש"ס:
תוס' ד"ה אבד רבא וכי'
ממותר חטאת ילקח בהם
בהמה והבשר לשם כלי:

הגהות מהר"ב

גיבור

[א] תוס' ד"ה ולאפוקי
מחייב תנא וכו' והרי הוא
מחייב חטאת ועולה
וחטאת. מי חטאת ומחייב
[ב] בא"ד וכל קרבנות מיר
וילתת וזרעתי בני חד
בתנא. ר"ב ע"י מנחת דק
ק: [ג] בא"ד וכשפריש
מעות לשמים כתיב:
[ד] ד"ה הא דלמח' חטאת
מפורש לא וכו' הגה"ה
י' לתת טעם בדבר וכו'
דכמו שהחטאת בלא לחובה
כן עולה לחובה ולא לנדבה
מן תי' דכמו עד לנדבה
מנחק. וכו' אלא לחובות
משמע חטאת יומת משאר
קרבנות שהחטאת בלא
לעול חובה כתיב חייב.
ודברים אלו שייכים לקמן
אחר מי היטי' כי תאמר
לקרבנות מירדות. חייב:
[ה] בא"ד היטי' כי אמר
לקרבנות מירדות. ר"ב כחן
שייך בה"ה דלעיל:
[ו] בא"ד ויחין דההוא תנא
חייב כגון דקאמר לחובתי
מחא מניש. מביט מחא
מניש נמחק וי"ב מניש:
[ז] חייב: [ח] חייב: [ט]
בשלמא לפי רש"י חייב
אלא לפי הש"ס כתיב חייב:
[י] ד"ה אבד רבא וכי'
אלא לנשיב' כתיב:
[יא] בא"ד כל דבר הלא
ממותר אש ומותר כתיב:

הגהות התוספות

1. צ"ל וכו' למר דמי למר
שמצינו כ. 2. כתיב ולא.
3. צ"ל ואמר בשעת
שהפריש. 4. צ"ל ומה שיש
בהם קדוש בקדושת עולה יתחל על בהמה וז' ע"ה כר'.
7. כתיב בלא הלא. וצ"ל בלא הלא דהלא. 10. מביט לעיל נמחק. 11. צ"ל
אפשר. 12. מביט לכתן נמחק.

מי שאמר פרק רביעי נזיר

כו.

עין משפט נר מצוה

ל' א מ"י פ"ה מהל'
פסול מוקדשין
הליכ':
ל' ב מ"י שם הל' י'
וע"ש בשמות
ובכ"מ:
ל' ג מ"י פ"ט מהל'
מזכות הל' ד':

פ"ה הרא"ש

רצה להביא חטאת בהמה
יבוא וכו' [ולא] כמצינו
שאם ירצה להביא בכל
המעות חטאת העוף או
עולת העוף [דמביא]
לדש עופות (לא) והפריש
אלא אפי' בהמה יכול
להביא בהם אם העשיר:
תנא נזיר וכו' להחייב קנין
דמי ליה שמחייבים
חטאת ועולה כמו נזיר:
ולאפוקי מהא דתניא מי
שהיה מחייב חטאת שעבר
על א' מכל יחייב כריתות
שכמביא על שגגות חטאת
ואמר הרי עלי עולה
והפריש מעות ואמר אלו
לחובתי משמע לכל מה
שחייב והרי הוא מחייב
חטאת ועולה או דלמא
לחובת עולה קאמר או
לחובת עולה קאמר או
לשניהם קאמר. אינו יכול
להביא בבולן חטאת ולא
בבולן עולה אלא בחציין
חטאת ובחציין עולה
דמפורש: ר' דמי חטאת
ודמי עולה. ואם רוצה
להביא בהם חטאת יקח
מעות אחרים ואמר אם
דמי חטאת הם הרי טוב.
ואם דמי עולה הם הרי הם
מחוללים על מעות הללו
ויקח בראשון חטאת
ובשניה עולה. וכן אם
ירצה להביא מהם עולה
יעשה כך ואם רוצה להביא
בהם חטאת ועולה יביא ב'
דהתם בני חורא קתא וניהו
למח' דלא גמירי דילול
לנדבה אלא היבא דבאין
לחובת דבר אחר. ור"ת פ'
ולאפוקי את דתניא דהאי
תנא פליג אמתי' ולית ליה
חילוק הוא כחייבי
קנין: אלא אפי' אמר אלו
לחטאתי ולעולתי ולשלמי
מפורש: הן כיון דהזכיר
שם קרבן דלא גמירי
סתומים יפלו בגובה אלא
בסתומים לגמרי כגון
דאמר אלו לחובתי או
לקרבנותי אלא אפי' אמר
אלו לחובתי ומפורש הם
ללא מקרי סתומים אלא
באבות לקרבנותי אבל
באבות יש במשמע לשון
חטאת דאיתא באר' כי אם
חובת וכל היכא שנתפרשה
החטאת לא גמירי: דאמר
רבא אם נפלה ימי חטאת
מביניהן כגון שאמר אלו
לחטאתי:

(א) נכלל דל' ולת ליה הל'
מנעם בביתא אלא הרי הוא
מחייב קנין:

מת והיו לו מעות סתומין יפלו לנדבה. אע"פ שדמי חטאת
מעוררין בהן: **תני** נזיר וכו' דרמי ליה. וא"ת במאי דמי לנזיר שמצינו
נשנית מיר וכל דדמי ליה. וא"ת במאי דמי לנזיר שמצינו
דבר אחד שני קרבנות כמו מיר על מזירות ויולדת ומזרוע שמצינו:
גם הם על ד"ל ד' קרבנות:
ולאפוקי מהאי תנא. כלומר
ר' יוחנן דקאמר

הלכה היא דנזיר דמשמע דנזיר ולא
דבר אחר לאפוקי מהאי תנא דתניא
מי שמחייב חטאת שאכל חלב ואמר
הרי עלי עולה דהיינו נדבה והרי
הוא מחייב חטאת ועולה [א] [וחטאת]
לא: [על] דבר אחד הן שהחטאת בלא
על החלב והעולה נדבה והפריש
מעות ואמר (בשם) * כשהפריש אלו
לחובתי ומשמע לכל מה שהיה חייב
לפיכך אם רצה להביא בבולן חטאת
בהמה לא יצא עולת בהמה לא יצא
מפני שכן מעוררין ואין לו תקנה
עד שיצא ד' בהמות ויאמר כל מה
ששם במעות אלו לקדשת חטאת
יחול על בהמה זו' וצ"ע דמאי שגא
דלעיל גבי הפריש מעות רצה להביא
חטאת בהן יצא עולה יצא ולא
אמרינן דהפרישה היתה לשמים
דוקא אלא צידו להביא מכולן (אלא)
או חטאת או עולה וכן לעיל כי מפרש

מעות למזירות אמר מפני שראויין להביא בבולן שלמים ושמן י"ל
כי אמר בלשון זה לחובתי משמע לכל מה שהוא חייב הילכך הפרישה
היתה לשמים ולא יוכל להביא בבולן אחד מהם אלא למזירות או
לזרעמו משמע שפיר למקצת מזירות או למקצת זרעמו ועוד יש
לחלק היכא דהפריש למזירות או לזרעמו [ב] ול' קרבנות מיר ויולדת
וזרעתי בני חד בקתא א (ויאלה) לכך יכול להביא מתחילה מכל דמי
הקן פרידה אחת או חטאת או עולה הילכך כשהעשיר מביא מכולן
או חטאת או עולה אלא הכא דמחייב חטאת מחלב שאכל ועולה
נדורה לאו בני חד בקתא אינון וכשפריש מעות [ג] לשם אין
יכול להביא מכולן אחת מהן: **מת** והיו לו מעות סתומים יפלו לנדבה
המב"ח וכו'. דמיון דלא גמירי חטאת ועולה אחד מילתא לא גמירי
זה הילכתא דיפלו לנדבה אלא כשהחטאת והעולה באין בשביל דבר
א' אלא היכא שהחטאת בזה על החלב והעולה נדורה לא גמירי זה
דיפלו לנדבה: ולאפוקי מהאי תנא. פ"ה דלא דמי נזיר למלמיה דהאי
תנא ולא פליג ר' יוחנן אהאי תנא ולא האי תנא אר' יוחנן:
הא דאמר מפורשים א. ששנינו במשניות דמי חטאת ילכו
ליס המלח וכו' ולא אמרי' יפלו כולן לנדבה לא תימא דוקא
אלו לחטאתי כגון שהפריש ג' כזורים כל אחד בפני עצמו אלא כזור
אחד נדבה אלא אפי' שהפריש כזור אחד ואמר אלו יחא לחטאתי

ולשלמי ולעולתי ולא הפרישם כלל מפורשין הן פ' מפורשים בתערוצת ולא נישנית בהן ההלכה דנימא כיון דדמי חטאת מעוררין בהם
יפלו לנדבה אלא דלנדבה כולן ילכו ליס המלח ולא היינו דין מפורשין דממיתין דקאמר דעולה תקרב עולה דהתם מזוררין הן מזוררין
דמים הללו לחטאת והללו לשמים כל אחד קרב דמינו דמי חטאת ליס המלח והאי לישנא כי גמירי דסתומים יפלו לנדבה היינו כי אמר
אלו לחובתי: הגה"ה יש לתת טעם בדבר כשאמר לקרבנות מירדות הו' סתומין גמורין שאין במשמעות לשונו חטאת יומת משאר קרבנות
דלכמו שהחטאת בזה לחובה כן עולה לחובה ולא לנדבה: הגה"ה איכא דלמרי כי אמר לחובתי נמי כמפורשין בתערוצת הן וילכו ליס
המלח לחובתי משמע כלל חובתי בין לעולה לסתומים דיפלו לנדבה [א] היינו כי אמר לקרבנות מירדותי שלא פירש חטאת בהן
ומי' משמע נמי דכלל קרבנות קאמר ולא היה יכול להביא בבולן קרבן א' אלא אמר למזירותי גרידא שלא הזכיר קרבנות יוכל להביא בבולן
קרבן א' דלמקצת מזירות משמע ואם מת הלכה נתקבלה דנזיר יפלו לנדבה * שהרי יכול להביא בבולן עולה וקשה דא"כ כי אמר לחובתי
דילכו ליס המלח ואפי' דנזיר וא"כ מאי האי דקאמר לעיל ולאפוקי מהאי תנא כו' וכיון * דההוא תנא חייב כגון דקאמר לחובתי
ומהא מסייעו דילכו ליס המלח והלא * גם דנזירות נמי כי אמר לחובתי אמרי' להאי לישנא דילכו ליס המלח בשלמא לפי' [א] ר"ת נחא
אלא לפי' רש"י מאי מפקא וי"ל דסיפא דברייתא לעיל * מפקא דקתני מת והיו לו מעות סתומין שלא הזכיר עליהם לחובתי אלא אמר
אלו יהיו לקרבנותי ילכו ליס המלח דאי ארישא דוקא קאי היכא דאמר לחובתי לימא מת ילכו ליס המלח דמאי האי דקאמר מת והיו
לו מעות סתומים והא דרישא נמי בסתומין קיימי אלא דאי אחי למימר סתומים אחרים שלא הזכיר דרישא חייב דאמר לחובתי
וכיפא אחי למימר דאפילו כי אמר לקרבנותי דילכו ליס המלח וכו' * כי אמר לקרבנות מירדותי יפלו לנדבה: **אמר** רבא הא דאמר
סתומין יפלו לנדבה אלא נפלה דמי חטאת מביניהם [הוה] כמו שהפריש מן קתא כזור ואמר אלו לחטאתי והאשר נפלה מירדותי לנזיר
ולשלמים ומת הרי שאר המעות כמפורשין ואף שהן סתומים בזה לא אמרי' דיפלו כולן לנדבה אלא יצא חציין לעולה וחציין לשלמים
והלכה לא נשנית אלא כשדמי חטאת מעוררין בהן וא"ת התימא לר' יוחנן דאמר הלכה דנזיר אומרי' דכך נתקבלה ההלכה אלא
חלר"ש בן נוי דדריש קרא דמותר נדר לנדבה אפילו אין דמי חטאת מעוררין בהן יפלו לנדבה דהאי נמי מותר נדר הוא דכל קרבנות
נזיר נדבר הם צאים וי"ל דקצרה הוא להעמיד קרא כשדמי חטאת מעוררין בהן דוקא דהכי משכחא דמותר חטאת
בה לנדבה דלמרי ב' ולד חטאת (תמורה ד' ג): וצונוסם בפרק טבול יוס (ד' ק). זה מדרש דרש יהודיע הכהן אשם הוא
לכהן * אשם הוא לה' להביא כל דבר הבה ממותר אשם [א] * ממותר חטאת ילקח בהם בהמה והבשר לזעלים והעורות לכהנים ולפי
שמצינו בעלמא דמותר חטאת באין לנדבה סבירא להעמיד זה הפסוק היכא שהפריש מעות ודמי חטאת מעוררין בהן:

תניא

שהפרישו מעות לקניניהן. ואח"כ העשירו [א] כגון מזרוע אם חייבי
חטאת ועולה הן אם רצה להוסיף עליהן ולהביא (א) מהן חטאת
בהמה יצא: **מה** והיו לו מעות סתומין יפלו לנדבה. ואין חוששין
לדמי חטאת שבהן [ב] **סוף** נזיר וחייבי קנין דדמו ליה. דנזיר
נזיר טמא הכי אמרי' נמי לגבי נזיר
טמא שאם מת והיו לו מעות סתומין
יפלו לנדבה: **ולאפוקי מהא דתניא**
מי שהיה מחייב חטאת ואמר הרי
עלי ג עולה לנדבה והפריש מעות
ואמר אלו לחובתי רצה להביא בהן
חטאת בהמה לא יצא. לפי שיש
לומר שמה ששם עולה חל עליהן
ולהביא עולה בהמה אי אפשר שמה
לשם חטאת הפריש אותן המעות
ולית להו תקנה וקמ"ל דהכי הוא
גבי נזיר ודמי ליה דחייב בחטאת
ועולה בזה אחת דהתם הוא דאמר
הלכה דיפלו לנדבה אלא כל היכא
דלא נתחייב בחטאת ועולה [ד] על
מעשה אחד לא אמרי' הכי אלא ילכו
ליס המלח: **ע"א** מי שהיה מחייב
חטאת. דהיינו יולדת עשירה דמביאה
חטאת עוף ולא עולת העוף ואמרה
הרי עלי עולת העוף והפרישה מעות
ואמרה אלו לחובתי רצתה להוסיף
ולהביא חטאת בהמה לא תביא דהא

אינה מחייבת חטאת בהמה רצתה להביא עולה בהמה לא תביא
שהיא לא נדרה אלא עולת העוף מת כלומר מתה והיו לה מעות סתומים
ילכו ליס המלח: **מסוף** דליכא למימר [א] שמה לשם חטאת בלנד
הפרישתה שהרי לא הוקצו כולן ביחד לחטאת העוף ולעולת העוף
דעל חטאת העוף היה [א] להקצו בפני עצמו ועל עולת העוף היתה
נדורה בפני עצמו (א) דכמפורש דמי [א] והאי לאפוקי מהאי תנא דאמר
ילכו ליס המלח אלא גבי שאר חייבי קנין דחייבים להביא חטאת
העוף ועולת העוף והואיל והוקצו ביחד דעל שניהם נתחייבה בזה
אחת הילכך כי מתה והיו לה מעות סתומין יפלו לנדבה דהיינו
סתומין מניש: **אמר רב אשי הא דאמר.** גבי מעות שאם היו
מפורשין דדמי חטאת ילכו ליס המלח ודמי עולה יקרב עולה כו'
[א] לא תימא דלא הו' מפורשין ע"א לאו דאמר אלו לחטאתי אלא
אפילו [אמר] אלו לחובתי הרי אלו מפורשין ודמי חטאת ילכו ליס
המלח ודמי עולה יקרב עולה וכו' והיו דמי סתומים
דאמר יפלו לנדבה כגון שהפריש ביחד סמס ולא הוציא בשפתיו
כלום: **אם נפלה דמי חטאת מביניהן.** אם נאכז או נפרד כשיעור
דמי חטאת מביניהן: **הרי הן כמפורשין.** והאשר לא יפלו לנדבה
אלא מביא דדמי חציין עולה ודדמי חציין שלמים ילכו לחס:

תניא

ולשלמי ולעולתי ולא הפרישם כלל מפורשין הן פ' מפורשים בתערוצת ולא נישנית בהן ההלכה דנימא כיון דדמי חטאת מעוררין בהם
יפלו לנדבה אלא דלנדבה כולן ילכו ליס המלח ולא היינו דין מפורשין דממיתין דקאמר דעולה תקרב עולה דהתם מזוררין הן מזוררין
דמים הללו לחטאת והללו לשמים כל אחד קרב דמינו דמי חטאת ליס המלח והאי לישנא כי גמירי דסתומים יפלו לנדבה היינו כי אמר
אלו לחובתי: הגה"ה יש לתת טעם בדבר כשאמר לקרבנות מירדות הו' סתומין גמורין שאין במשמעות לשונו חטאת יומת משאר קרבנות
דלכמו שהחטאת בזה לחובה כן עולה לחובה ולא לנדבה: הגה"ה איכא דלמרי כי אמר לחובתי נמי כמפורשין בתערוצת הן וילכו ליס
המלח לחובתי משמע כלל חובתי בין לעולה לסתומים דיפלו לנדבה [א] היינו כי אמר לקרבנות מירדותי שלא פירש חטאת בהן
ומי' משמע נמי דכלל קרבנות קאמר ולא היה יכול להביא בבולן קרבן א' אלא אמר למזירותי גרידא שלא הזכיר קרבנות יוכל להביא בבולן
קרבן א' דלמקצת מזירות משמע ואם מת הלכה נתקבלה דנזיר יפלו לנדבה * שהרי יכול להביא בבולן עולה וקשה דא"כ כי אמר לחובתי
דילכו ליס המלח ואפי' דנזיר וא"כ מאי האי דקאמר לעיל ולאפוקי מהאי תנא כו' וכיון * דההוא תנא חייב כגון דקאמר לחובתי
ומהא מסייעו דילכו ליס המלח והלא * גם דנזירות נמי כי אמר לחובתי אמרי' להאי לישנא דילכו ליס המלח בשלמא לפי' [א] ר"ת נחא
אלא לפי' רש"י מאי מפקא וי"ל דסיפא דברייתא לעיל * מפקא דקתני מת והיו לו מעות סתומין שלא הזכיר עליהם לחובתי אלא אמר
אלו יהיו לקרבנותי ילכו ליס המלח דאי ארישא דוקא קאי היכא דאמר לחובתי לימא מת ילכו ליס המלח דמאי האי דקאמר מת והיו
לו מעות סתומים והא דרישא נמי בסתומין קיימי אלא דאי אחי למימר סתומים אחרים שלא הזכיר דרישא חייב דאמר לחובתי
וכיפא אחי למימר דאפילו כי אמר לקרבנותי דילכו ליס המלח וכו' * כי אמר לקרבנות מירדותי יפלו לנדבה: **אמר** רבא הא דאמר
סתומין יפלו לנדבה אלא נפלה דמי חטאת מביניהם [הוה] כמו שהפריש מן קתא כזור ואמר אלו לחטאתי והאשר נפלה מירדותי לנזיר
ולשלמים ומת הרי שאר המעות כמפורשין ואף שהן סתומים בזה לא אמרי' דיפלו כולן לנדבה אלא יצא חציין לעולה וחציין לשלמים
והלכה לא נשנית אלא כשדמי חטאת מעוררין בהן וא"ת התימא לר' יוחנן דאמר הלכה דנזיר אומרי' דכך נתקבלה ההלכה אלא
חלר"ש בן נוי דדריש קרא דמותר נדר לנדבה אפילו אין דמי חטאת מעוררין בהן יפלו לנדבה דהאי נמי מותר נדר הוא דכל קרבנות
נזיר נדבר הם צאים וי"ל דקצרה הוא להעמיד קרא כשדמי חטאת מעוררין בהן דוקא דהכי משכחא דמותר חטאת
בה לנדבה דלמרי ב' ולד חטאת (תמורה ד' ג): וצונוסם בפרק טבול יוס (ד' ק). זה מדרש דרש יהודיע הכהן אשם הוא
לכהן * אשם הוא לה' להביא כל דבר הבה ממותר אשם [א] * ממותר חטאת ילקח בהם בהמה והבשר לזעלים והעורות לכהנים ולפי
שמצינו בעלמא דמותר חטאת באין לנדבה סבירא להעמיד זה הפסוק היכא שהפריש מעות ודמי חטאת מעוררין בהן: